

Andrzej Wiśniewski

"Polskie prawo państwowe", A. Burda, Warszawa 1962 : [recenzja]

Palestra 7/3(63), 76-77

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kwestii, które mogą powstać i na pewno powstaną w praktyce w związku z jej stosowaniem.

Omawiany komentarz spełnia to zadanie, tym bardziej że autorzy poparli swe rozważania licznymi konkretnymi przykładami.

H. Wolińska: *Przerwanie ciąży w świetle prawa karnego*. PWN. Warszawa 1962 r., s. 136.

Ciekawe to i nadal żywe zagadnienie zostało wyczerpująco przedstawione przez autorkę na tle obowiązującego ustawodawstwa. Autorka omówiła warunki dopuszczalności przerywania ciąży według ustawy z 27.IV.1956 r. (wskazania społeczne, wskazania lekarskie, wskazania prawne, przeciwwskazania, przerwanie ciąży u nieletniej i umyślnie chorej) oraz poddała analizie przepisy karne tej ustawy (przedmiot ochrony prawnej, przedmiot czynności wykonawczej, działanie i zaniechanie, pomocnictwo i podżeganie, wina i błąd).

W książce przeprowadzona jest też konfrontacja założeń z rzeczywistością, tj. omówienie realizacji ustawy z 27.IV.1956 r. oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z 19.XII.1959 r. w praktyce. Do pracy swej autorka dołączyła obszerny i interesujący materiał statystyczny z odpowiednim i ciekawym omówieniem.

W wyniku rozważań autorka dochodzi do wniosku, że ustawa z 27.IV.1956 r. o warunkach dopuszczalności przerywania ciąży wraz z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 11.V.1956 r. nie zdała (bo nie mogła zdać) egzaminu nie dlatego, że była zła czy nieudolna, ale dlatego, że zagadnienie, które chciała rozwiązać, nie nadaje się w ogóle do prawnokarnego uregulowania. Poprawę w tym stanie rzeczy wprowadziło dopiero rozporządzenie Ministra Zdrowia z 19.XII.1959 r., które decyduje w sprawie rodzenia pozostawiało kobiecie.

Zdaniem autorki decyzja w sprawie rodzenia powinna należeć wyłącznie do kobiety, a prawo wykonywania zabiegu powinni mieć jedynie lekarze. Tak więc karalne powinno być tylko przerywanie ciąży przez nielekarzy oraz przerwanie ciąży bez zgody kobiety ciężarnej.

W celu sprowadzenia do minimum liczby poronień należy też — zdaniem autorki — dopuścić możliwość legalnego dokonania zabiegu sterylizacji. Najbardziej jednak racjonalną drogą do ograniczenia przerywania ciąży powinno być popularyzowanie świadomego macierzyństwa.

A. Burda: *Polskie prawo państwowe*. PWN. Warszawa 1962, s. 296.

Książka jest podręcznikiem uniwersyteckim dla studentów wydziałów prawa. W części pierwszej podręcznika autor podaje wiadomości ogólne i zarys historyczny polskiego prawa państwowego. Prawo to ma za przedmiot samo państwo, tzn. jest zespołem norm regulujących podstawy ustroju społeczno-gospodarczego i politycznego Polski Ludowej. W podręczniku przedstawiony jest przedmiot i źródła prawa państwowego oraz charakterystyka polskiego prawa państwowego w okresie

międzywojennym, w okresie KRN i wreszcie w okresie Sejmu Ustawodawczego.

Poszczególne instytucje prawa państwowego omówione są w drugiej części książki. Część ta obejmuje systematykę Konstytucji PRL, ustrój polityczny i społeczno-gospodarczy, system organów państwowych, naczelne organy władzy i administracji państwowej, Najwyższą Izbę Kontroli, terenowe organy władzy, sąd i prokuraturę, podstawowe prawa i obowiązki obywateli oraz zasady systemu wyborczego PRL.

J. Prorok: *Podatek gruntowy i opłaty elektryfikacyjne. Uzupełnienie I. Wyd. Prawn. Warszawa 1962 r., s. 140.*

Jest to dodatek uzupełniający do wydanej w 1958 r. książki H. Dukalskiego, E. Kreida i J. Proroka pt. *Podatek gruntowy i opłaty elektryfikacyjne*, wydany w związku z tym, że niektóre z zagadnień omówionych w tej książce już się zdezaktualizowały.

Dodatek składa się z części opisowej (komentarza), która zawiera omówienie zmian w przepisach o podatku gruntowym i opłatach elektryfikacyjnych, jakie zaszły po dniu 1 czerwca 1958 r., oraz z części tekstowej, która zawiera podstawowe, najważniejsze, jednolite teksty dekretu o podatku gruntowym, rozporządzeń i uchwał Rady Ministrów, a także rozporządzeń i zarządzeń Ministra Finansów.

J. Wiszniewski: *Zarys encyklopedii prawa. PWN. Warszawa 1962 r., s. 432.*

Książka stanowi podręcznik dla studentów wyższych szkół ekonomicznych. Zakres tego podręcznika jest jednak taki, że jednocześnie jest on przeglądem problematyki wielu działów prawa.

Z teorii państwa i prawa są tu omówione m. in. takie zagadnienia, jak istota państwa i prawa, podstawowe cechy państwa i jego funkcje, teorie o powstaniu i istocie państwa i prawa, normy i stosunki prawne, wykładnia prawa i jego źródła, systematyka prawa. Ponadto w książce przedstawione są podstawowe pojęcia i instytucje prawa państwowego, prawa administracyjnego oraz prawa karnego.

ANDRZEJ WISNIEWSKI